

Від Раєпопова Віктора Алексєєвича.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ.

Прошу дати тлумачення ч.3 статті 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб." від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ (далі Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ).

Необхідність тлумачення зумовлена тим, що в доланих до Звернення копіях рішень, судді Верховного Суду України по різному застосовують одну норму права, а саме ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ, що призводить до порушення ст.3, ст. 24 Конституції України та права на перерахунок пенсії відповідно до ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ.

Згідно абзацу 3 вступної частини до Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ: "Держава гарантує гідне пенсійне забезпечення осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, шляхом встановлення їм пенсії не нижче прожиткового мінімуму, визначеного законом, перерахунок призначених пенсій у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення, надання передбачених законодавством державних соціальних гарантій, вжиття на державному рівні заходів, спрямованих на їх соціальний захист."

Тобто, Держава гарантує для осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, перерахунок призначених пенсій, у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення.

Отже, перерахунок призначених пенсій залежить від збільшення рівня грошового забезпечення військовослужбовців.

Згідно із ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ:

"Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством. Перерахунок пенсій здійснюється на момент виникнення права на перерахунок пенсій і провадиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, у строки, передбачені частиною другою статті 51 цього Закону. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим зі служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій."

Отже, нормою права є право на перерахунок пенсії у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, в разі підвищення розміру пенсії з урахування третього речення ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ та абзацу 3 вступної частини до цього Закону України.

Як убачається з наведених текстів, право перерахунку пенсії не залежить від часу призначення пенсії, розміру та тривалості дії розміру зміненого виду грошового забезпечення (премії, посадового окладу або іншого щомісячного виду грошового забезпечення), а має відбуватись виключно у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення, якщо зміна розміру виду грошового забезпечення відповідної категорії військовослужбовців призвела до збільшення рівня їх щомісячного грошового забезпечення, оскільки основний розмір пенсії визначається як добуток розміру щомісячного грошового забезпечення, якій дорівнює сумі розмірів усіх щомісячних видів грошового забезпечення, та відсотку, в залежності від вислуги років, поділеному на 100 відсотків.

Але суди України та органи державної влади усіх рівнів по різному застосовують норму права, визначену у ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ при виникненні спірних питань перерахунку пенсії у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення.

При цьому, рішення приймається Судом не в залежності від того, що змінений розмір хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців призвів до збільшення розміру грошового забезпечення, а в залежності від виду щомісячного грошового забезпечення, розмір якого змінено. На підставі ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ суди, задовольняючи позови про перерахунок пенсії у зв'язку із зміною розмір одного виду

грошового забезпечення (посадового окладу), відмовляють у перерахунку пенсії у зв'язку зі зміною розміру іншого виду грошового забезпечення (премії) стосовно тої ж самої норми права - ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII та пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294. Хоча жодний з видів грошового забезпечення не має переваг стосовно інших видів грошового забезпечення.

Про різне застосування судами ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII з урахуванням пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 свідчать Рішення Верховного Суду України від _____ по справі _____, яке зареєстровано в ЄДРСР за номером _____ (додаток 1), по справі № _____, яке зареєстровано в ЄДРСР за номером _____ (додаток 2) та _____, яке зареєстровано в ЄДРСР за номером _____ (додаток 3).

Згідно із пунктом 2 статті 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20 грудня 1991 року N 2011-XII: "2. До складу грошового забезпечення входять: посадовий оклад, оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премія); ...".

Тобто, "премія" є щомісячним додатковим видом грошового забезпечення.

Пунктом 4 абзац 1 статті 9 Закону від 20 грудня 1991 року N 2011-XII встановлено, що "4. Грошове забезпечення виплачується у розмірах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України. ...".

Згідно із абзацем 2 цього пункту "Порядок виплати грошового забезпечення визначається Міністром оборони України, ...".

Згідно із п.2 ст.1 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" 2. Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади. Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів".

Відповідно до пунктів 1 та 2 ст. 49 цього Закону "1. Кабінет Міністрів України на основі та на виконання Конституції і законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, видає обов'язкові для виконання акти - постанови і розпорядження. 2. Акти Кабінету Міністрів України нормативного характеру видаються у формі постанов Кабінету Міністрів України."

Таким актом нормативного характеру, який встановлює або змінює розміри видів грошового забезпечення, є Постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 "Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу". У пункті 5 Кабінет Міністрів України постановляє: ...

"5. Надати право керівникам державних органів у межах асигнувань, що виділяються на їх утримання:

1) установлювати: посадові оклади військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового і начальницького складу, посади яких не передбачені цією постановою. – у розмірах, визначених затвердженими цією постановою схемами згідно з додатками 1–23 за аналогічними посадами;

2) здійснювати преміювання військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби), осіб рядового і начальницького складу відповідно до їх особистого вкладу в загальний результат служби у межах фонду преміювання, утвореного у розмірі не менш як 10 відсотків посадових окладів та економії фонду грошового забезпечення; ...".

Усі виплати військовослужбовцям, в тому числі посадових окладів та премій, здійснюються у межах асигнувань чи видатків, що виділяються Державним бюджетом України на утримання Збройних Сил України, згідно із кошторисом МО України на відповідний бюджетний рік. Але це не призводить до зміни розмірів щомісячних видів грошового забезпечення.

Отже, Кабінетом Міністрів України здійснено виконавчу владу на підставі пункту 2 ст.1 Закону "Про Кабінет Міністрів України", відповідно до пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294, через наказ МО України № 377 від 28.07.2008 року та збільшено розміри одного виду грошового забезпечення (посадових окладів) і через наказ МО України №355 від 25.06.2011 року збільшено розмір іншого виду грошового забезпечення (премії), що призвело до збільшення розміру щомісячного грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців.

Суди по різному застосовують в рішеннях положення, які визначені в наведених Законах України, Постановах Кабінету Міністрів України та в наказах Міністерства оборони України. В одних рішеннях визнається протиправним відмова органів пенсійного фонду провести перерахунок пенсії і визнається

право позивачів на перерахунок пенсії, в інших рішеннях не визнається право позивача на перерахунок пенсії і визнається правильним відмова органів пенсійного фонду перераховувати пенсії. Хоча в обох випадках йдеться про перерахунок пенсій при зміні розміру ХОЧА Б одного з видів грошового забезпечення. Закон не надає пріоритету жодному виду грошового забезпечення.

А. Верховний суд України в Постанові від 23 жовтня 2012 року по справі № _____ яку зареєстровано в ЄДРСР за номером _____ (додаток 1), стосовно перерахунку пенсії на підставі зміни посадового окладу згідно із Постановою Кабінету Міністрів України №1294 від 07.11.2007 року через наказ МО України №377 від 28.07.2008 року, відмовив Головному управлінню пенсійного фонду України в Харківській області в касаційній скарзі, залишив без змін рішення судів про перерахунок пенсії позивачу в праві на перерахунок пенсії та "нов'язує її перерахунок з фактичною зміною видів грошового забезпечення, рішення касаційного суду у цій справі відповідає вимогам закону."

Б. Постановою від 1 липня 2014 року по справі _____ року, яку зареєстровано в ЄДРСР за номером _____ (додаток 2), Верховний суд України визнав незаконними дії органів пенсійного фонду України щодо відмови позивачу в перерахунку пенсії згідно частини 3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII на підставі Постанови Кабінету Міністрів України №1294 від 07.11.2007 року через наказ МО України №377 від 28.07.2008 року "оскільки Кабінет Міністрів України, у зазначеній вище постанові, делегував право визначати розміри посадових окладів у тому числі і Міністру оборони України, то наказ останнього про встановлення таких окладів військовослужбовцям військових навчальних закладів є підставою для проведення перерахунку пенсій відповідним категоріям військовослужбовців у зв'язку з тим, що змінює розмір одної зі складових грошового забезпечення цих осіб."

В. У Постанові Верховного суду України від 8 липня 2014 року, по справі _____ (додаток 3), яку зареєстровано в ЄДРСР за номером _____, стосовно перерахунку пенсії на підстав зміни розміру премії відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 року № 1294 через накази МО України від 25 червня 2011 року № 355 «Про внесення змін до наказу Міністра оборони України від 28 січня 2011 року № 50» (далі - наказ № 355), відмовлено позивачу в перерахунку пенсії оскільки "премії мають тимчасовий характер, їх виплата дозволена за наявності певних умов тільки в межах видатків, передбачених у кошторисі Міністерства оборони України для грошового забезпечення військовослужбовців у 2011 році. Отже, встановлення таких премій не є підставою для перерахунку пенсії відповідно до частини третьої статті 63 Закону № 2262-XII."

Суди, згідно доданих до звернення рішень, розглядали справи однієї категорії і предметом спору було – про перерахунок пенсії у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення, зокрема посадового окладу або премії.

Отже, по одній нормі права, ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII, Верховний Суд України одним позивачам задовольняє вимоги перерахунку пенсій, в разі зміни розміру посадового окладу, а іншим – не задовольняє, в разі зміни розміру премії.

Судді застосовують подвійні стандарти, в залежності від дати призначення пенсії, визнають підставою для перерахунку пенсії зміну розміру одного виду грошового забезпечення (посадового окладу) і не визнають підставою для перерахунку пенсії зміну розміру іншого виду грошового забезпечення (премію) стосовно однієї норми права - ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII та пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294.

Кабінет Міністрів України на підставі пункту 2 ст.1 Закону "Про Кабінет Міністрів України" і, відповідно до пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294, здійснив виконавчу владу ЧЕРЕЗ наказ МО України № 25 від 28.01.2008 року (додаток 8) і встановив з 01.01.2008 року відповідним категоріям військовослужбовців щомісячну премію в розмірі 10% посадового окладу. Цей розмір премії відповідним категоріям військовослужбовців підтверджено також у наказах "Про бюджетну політику МО України на 2009 рік" №30 року та "Про бюджетну політику МО України на 2010 рік" від 22.07.2010 року №380. По стрічці основний розмір пенсії, пенсії військовим пенсіонерам також було перераховано з 01.01.2008 року з урахуванням щомісячної премії в розмірі 10% посадового окладу згідно із розрахунком у додатку 6.

В той же час, на думку суддів Верховного Суду України, збільшення щомісячної премії відповідним категоріям військовослужбовців до розмірів 90% або 105% посадового окладу на підставі пункту 2 ст.1 Закону "Про Кабінет Міністрів України" відповідно до пункту 5 той же Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 ЧЕРЕЗ наказ МО України №355 від 25.06.2011 року (додаток 9), що призвело до збільшення рівня їх щомісячного грошового забезпечення, не є підставою для перерахунку пенсії.

До військових пенсіонерів, звільнених з військової служби до та після 2011 року Суди всіх рівнів, органи Пенсійного фонду та Міністерства оборони України по різному застосовують одну норму права - положення ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ, п.5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 року № 1294 та накази МО України №377 від 28.07.2008 року і від 25 червня 2011 року № 355.

Військовим пенсіонерам, звільненим з військової служби після 2011 року, при призначенні пенсії по стрічці основний розмір пенсії в складі грошового забезпечення для відповідних категорій військовослужбовців враховуються премії згідно із наказом МО України від 25 червня 2011 року № 355 в розмірах 90% чи 105% посадових окладів, а також посадові оклади, встановлені наказом МО України №377 від 28.07.2008 року, що підтверджують довідки військових комісаріатів про щомісячне грошове забезпечення та розрахунок пенсії органами пенсійного забезпечення у додатках 4, 5.

Військовим пенсіонерам, звільненим з військової служби до 2011 року, премію в складі грошового забезпечення, згідно із розрахунком *по стрічці основного розміру пенсії* у додатку 7, залишено в розмірі 10% посадового окладу згідно із наказом МО України № 25 від 28.01.2008 року (додаток 8) без врахування наказу МО України від 25 червня 2011 року № 355.

Щодо регулярності виплати та постійного розміру премії у складі грошового забезпечення.

1. "Порядок виплати грошового забезпечення визначається Міністром оборони України, ..." встановлює абзац 2 п.4 статті 9 Закону від 20 грудня 1991 року N 2011-ХІІ.

2. Для визначення порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям згідно із Законом України від 20 грудня 1991 року N 2011-ХІІ та Постанови Кабінету Міністрів України №1294 від 7 листопада 2007 року Міністром оборони України видано два нормативних акти:

1)"Положення про фінансове господарство військової частини Збройних Сил України" (далі Положення), затверджене наказом МО України від 12.11.2010 року № 529, як повідомляє Міністерство оборони України в листі від 30 травня 2013 року (додаток 10);

2)"Інструкція про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам" (далі Інструкція), затверджено Наказом Міністра оборони України 11.06.2008 N 260 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 липня 2008 р. за

Як убачається із листа МО України, згідно із Положенням (додаток 10) "*грошове забезпечення військовослужбовцям здійснюється до 20 числа кожного місяця, у разі надходження коштів пізніше цього терміну – протягом трьох днів після їх надходження.*"

Пунктом 31.4 Інструкції визначено, що "*31.4. Виплата премії військовослужбовцям здійснюється щомісяця за попередній місяць під час виплати грошового забезпечення за поточний місяць ...*"

Таким чином, премія, як вид грошового забезпечення, виплачується в складі грошового забезпечення та має не тимчасовий, а щомісячний, тобто, регулярний характер.

Згідно пункту 31.5. "Змін до Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам", яку затверджено Наказом Міністра Оборони України від 23.12.2010 N 686, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 січня 2011 р. за N 103/18841, "*Командир військової частини має право позбавляти військовослужбовців премії повністю або частково тільки за порушення статутних правил несення служби у варті, добовому наряді, під час патрулювання та бойового чергування; особисті незадовільні показники в командирській, бойовій та мобілізаційній підготовці, невиконання індивідуальних планів роботи науковим, науково-педагогічним (педагогічним) складом, ад'юнктами, докторантами; порушення вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо збереження державної таємниці; систематичне порушення термінів виконання письмових наказів, розпоряджень та доручень; систематичне запізнення на службу без поважних причин (більше трьох разів на місяць).*"

Тобто, командир військової частини не має права "*позбавляти військовослужбовців премії повністю або частково*", якщо військовослужбовці не мали згаданих вище порушень та бездоганно служать у Збройних Силах України, або збільшувати розмір премії понад розмірів, встановлених у наказах МО України, які видано відповідно до пункту 5 той же Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294.

Відповідні категорії військовослужбовців, які бездоганно служать, отримують в складі щомісячного грошового забезпечення премію у повному розмірі 90% або 105% посадового окладу згідно із Наказом МО України від 25 червня 2011 року № 355. Саме такий розмір премії відповідним категоріям військовослужбовців підтверджено Наказами МО України "Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2012 рік" від 26.03.2012 року №165, "Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2013 рік" від 26.02.2013 року №145, "Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2014 рік" від 14.04.2014 року №240.

Військовослужбовці, які бездоганно служили, згідно Пункту 4 ст.5 Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист" від 24 березня 1998 року N 203/98-ВР мають статус ветерана військової служби.

Отже, відповідні категорії військовослужбовців, які бездоганно служать, з 1 червня 2011 року і до сьогодні, майже 4 роки, отримують не ТИМЧАСОВО, а ЩОМІСЯЧНО в складі грошового забезпечення премію в розмірі 90% або 105% посадового окладу відповідним категоріям військовослужбовців, згідно із Наказом МО України від 25 червня 2011 року № 355.

Таким чином, з урахуванням вищенаведених рішень Верховного суду України та дій органів Державної влади є незрозумілим чи мають у ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII юридично рівноцінне значення для перерахунку пенсії військовим пенсіонерам щомісячні види грошового забезпечення, які змінено відповідним категоріям військовослужбовців у розмірах, встановлених законодавством, згідно із п.2 ст.1 Закону України "Про Кабінет Міністрів України", відповідно до пункту 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 через наказ МО України №377 від 28.07.2008 року та через наказ МО України від 25 червня 2011 року № 355, що призвело до збільшення грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців?

Не чітка визначеність положень ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII, щодо видів грошового забезпечення, призводить до порушення моїх конституційних прав на соціальний захист військовослужбовців, порушує рівність громадян перед законом відповідно до ст.24 Конституції України, додатково створює диспропорції у пенсійному забезпеченні однакових категорій військовослужбовців. За однаковими нормами права (ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII) суди та органи державної влади (військові комісаріати та органи Пенсійного фонду України) в залежності від дати призначення пенсії та дати і виду зміненого розміру грошового забезпечення, одним громадянам задовольняють вимоги перерахувати пенсію, а іншим – не задовольняють, порушуючи тим самим ст.24 Конституції України.

ПРОШУ

з урахуванням того, що грошове забезпечення виплачується військовослужбовцям щомісячно та "Держава гарантує ... перерахунок призначених пенсій у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення",

дати тлумачення ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII з точки зору, чи мають незалежно від дати призначення пенсії усі щомісячні види грошового забезпечення однакове юридично рівноцінне значення для перерахунку пенсії у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення у розмірах, встановлених законодавством?

- Чи Засідання Суду прошу провести за моєю участю.

Написавши на розмірі сторінки в Кабінеті Міністрів України.

Додатки: